

Svaž si svého Izáka

Základ kázání: Matouš 6, 33

Čtení: Genesis 22, 1-13

Vážené shromáždění,

My jsme s dětmi v Opatově probírali tento příběh na náboženství. A zase mi došlo, jak je to šokující zpráva. Jak je ten příběh pobuřující, obtížný. Až se člověku chce naštvat na Boha a pokárat ho co si to na chudáka starého Abrahama dovoluje. Zní to jako týrání seniorů.

I: Ten příběh začíná informací pro nás, že je to zkouška, což Abraham neví. Po tom všem, co Abrahám s Bohem zažil ho chce ještě vyzkoušet. A že toho spolu nezažili málo že? Abrahámovi je už přes sto let, Sáře přes devadesát. Už hodněkrát Abraham vzal vážně Boží výzvu. Nejdřív: „Abraháme, odejdi ze své země, do země, kterou ti ukážu.“ Abraham povídá: „Tak jo“, a šel. Potom mu Bůh pomáhá v bitvě, říká mu, že jeho potomků bude tolik jako hvězd na nebi: „Tak jo.“ Pak za Abrahamem a Sárou Bůh přišel v podobě tří mužů na oběd, při kterém mu oznámil že už se ten syn brzy narodí: „Tak jo.“ Abraham pak ukecává Hospodina, aby se slitoval nad Sodomou a Gomorou, když tam najde aspoň deset lidí, kteří se řídí Boží vůlí. Hospodin na to: „Tak jo.“ Co s Izmaelem, který se narodil Abrahamovi a otrokyni Hagarě? „Pošli je pryč, netrap se tím Abrahame“ – „Tak jo.“ Pak se narodí Izák. Hospodin řekne: „Vezmi svého jediného syna Izáka... a obětuj ho jako oběť zápalnou na jedné hoře“ – „tak jo.“ Cože? To je skoro jako Ježíšovo povolání úředníků: „Pojďte se mnou“ – „tak jo.“

Proč tady Abraham nesmlouvá tak jako v případě Sodomy a Gomory? Na tohle Abraham kuráž měl, už to jednou dokázal – proč ne teď? Svého prvního syna Izmaele se musel vzdát, protože mu Sára dávala důrazně najevo že tohle teda ne. Druhého syna,

který se konečně narodil Sáře má dát taky pryč. A o tom Sára neví. Tentokrát se se Sárou poradit nešel, no taky asi tušíme, co by mu na to řekla ☐

I I: Biblisté a vykladači upozorňují, že se ten příběh tváří jako typologický, vzorový. Že by to mohla být laboratorně vytvořená zápletka, která má sloužit jako názorná ukázka. Třeba tak jako to vyprávění o klukovi, který si moc užíval, jak napálil lidi falešným varováním, že se k vesnici blíží vlk a žádný vlk nešel. A když jednou vlk opravdu přišel, tak už chlapci nikdo nevěřil a skončilo to špatně. Čistě fakticky se to asi nestalo. Přesto je ten příběh důležitý a poučný – nehledě na to, že se nestal.

No i kdyby to tak bylo s tím naším příběhem, tak co si z toho máme vzít? Co nám příběh o svázání Izáka dává za životní radu? K čemu je to nám, křesťanům 21. století dobré? Není ten příběh spíš zlý a škodlivý? Nevede ke slepé víře a k fanatismu? Když se blbě pochopí, tak asi může vést k fanatismu. Konec konců se našli křesťané, kteří měli za to, že Boží vůle je vyvraždit jihoamerické domorodce kvůli jejich zlatu, nebo že je Boží vůle, aby černoši byli otroci bílých. Co když by to někdo pochopil tak, že má třeba na hoře Říp obětovat své dítě?

Já to ještě trochu zkomplikuju ano? V předchozí kapitole říká Bůh Abrahamovi: „...tvé potomstvo bude povoláno z Izáka.“ A najednou „obětuj ho.“ Tak co se tady děje? Pokud by Bůh doopravdy chtěl zaříznout chlapce tak by si protiřekl. Jak by pak měl asi Izák děti a vnuky atd? Tohle je fakt zkouška víry, že Hospodin prve nekecal. Tak ale co chce tou zkouškou zjistit? Copak Bůh něco neví? Všemocný Bůh? Možná, že Abrahám to stále nemá vyřešené v sobě a je to zkouška, která má v něčem pomoci jemu – byť je to zkouška extrémní.

I II: Ta zkouška se týká toho, jak důležitý je pro Abrahama Bůh. Abraham se v životě kvůli Bohu musel hodně věcí vzdát. Díky tomu nakonec obdržel mnohé další – ale mnohého na čem mu určitě záleželo se musel vzdát. Nejdřív musel opustit své

přátele, svůj otcovský dům. Kvůli příslibené zemi se musel stát cizincem - bylo to jeho povolání „nebýt doma doma.“ A musí se vzdát svého syna Izáka - aby získal Izáka i čestné místo zakladatele rodu Božích vyznavačů.

Připomíná mi to, jak Ježíš v Matoušově evangeliu říká: „Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ Bůh nechce své pozemské následovníky o všechno obrát. Naopak jim chce leccos dát, ale pouze pokud budou jeho. Pokud jim bude víc záležet na tom něčem, co vlastně nechtějí opustit, tak to nakonec ukazuje, že považují některé věci za důležité než Boha. A když nemáme na nejvyšším místě v životě Boha, pak tam máme něco jiného, co je nám bohem.

Pak se taky k Bohu nevztahujeme jako k Bohu, ale třeba jako k nějaké kulturní zvyklosti. Na bohoslužby chodíme, protože tam chodila máma nebo táta, a tam to končí. Kdyby to takhle měl Abraham to bychom o něm asi žádné příběhy neměli. To by asi zůstal u uctívání bůžků jako jeho otec Terach.

„Abraham dostal Izáka zpátky, ale má jej teď jinak než předtím... Jakožto člověk, který byl připraven slyšet a splnit Boží příkaz doslovně, smí Izáka mít, jako by ho neměl...“ (Dietrich Bonhoeffer) .

Abrahám musí poznat, že zaslíbení, kterého si tak cení není závislé hlavně na Izákovi, ale jedině na Bohu. Je to o Abrahamovi a jeho víře. Je to o tom, na co spoléhá - jestli na Izáka, nebo na Boha a jeho plány s Izákem.

Abraham tady šokuje svojí poslušností. Nakonec - ačkoli se to tak nezdá, to není poslušnost slepá. Není to nepřemýšlející Abraham, který je Boží podpantoflák, tak submisivní, tak poddaný že udělá cokoli Bůh řekne, protože nemá kuráž.

Ono tohle chce vlastně velkou kuráž. Chce to víru a osobní odhodlání vyznat se v tom co je důležitější. „Je důležitější zůstat ve známém prostředí, v domácím teplíčku nebo vyslyšet hlas toho který mě volá ven Abrahame?“ Pozor, je to hlas toho, který je

Pánem. Je to hlas toho, který udělal svět, toho, kterému vlastně všechno patří. Dát Izáka Bohu vlastně znamená dát věci do pořádku, protože Izák Bohu patří. Abraham mu taky patří. A protože je schopen dát Izáka Bohu, je mu Izák vrácen a Abraham se stává praotcem lidu víry. Protože je to skutečně víra, co prokázal.

I V: A co my s tím? Můžeme to pochopit jako takový předobraz Krista. V příbězích Izáka i Ježíše nějak figuruje osel na cestě k hlavnímu dějišti. Oba jdou tak nějak na „popravu.“ Oba předtím mluví s otcem a jejich rozhovor je plný napětí. Ježíš i Izák si na horu nesou dřevo. Ježíš o sobě mluví jako o beránku, který se obětuje. A v našem příběhu se nakonec taky obětuje beránek.

To jsou takové zajímavé podobnosti. A co si z toho vzít do života? Co je v tom za duchovní stravu?

Po tom všem, co jsem řekl, si myslím, že první výzva, před kterou je postaven posluchač tohoto příběhu zní: „Jak důležitý je pro tebe Bůh? Má ve tvém životě to, místo které mu patří?“

A hned druhá výzva je: „Kdo nebo co je tvůj Izák, kterého Bůh chce abys mu vložil do rukou?“ Je něco takového na čem mi záleží, od čeho si slibuji budoucnost a dělá se mi špatně při pomýšlení, že bych se toho měl vzdát? Ono to dost možná nakonec nemusí znamenat, že to úplně ztratím. Třeba si to jen příliš obmotalo moje srdce. Třeba to bude znamenat, že si tu věc chce Bůh nějak použít jenom nám připomíná, že nejdůležitějším je pro člověka On sám. Protože pouze on může naplnit naše srdce. Jedině on nám dává tu vodu živou, po které se už nežízní, jedině On je pro nás nadějí na život v plnosti a život věčný. Jak říká Ježíš v tom druhém čtení z Matouše, tak máme nejprve ze všeho vyhledávat Boží království. Nevnímejme to teď jako království někde na mapě, kde na trůnu sedí vousatý stařec jako Bůh otec nebo tak, ale vnímejme Boží království jako stav, kdy vládne Bůh. Boží kralování, Boží vláda ve tvém životě. Vláda lásky, velkorysosti, odpouštění, naděje, laskavého přejného výhledu atp.

Však ta pěkná slova všichni známe že ☐

A pak můžeme dál být s tím naším Izákem ať už je to cokoli, a budeme žít v důvěře k Bohu. Budeme žít v naději ze vztahu s živým Bohem a budeme méně spoléhat na věci nižší důležitosti.

A možná jsme si tím Izákem někdy my sami sobě. Možná že jsem to někdy já, koho potřebuji Bohu odevzdat. Možná, že se v jistém smyslu potřebuji odpoutat od Filipa Boháče, přestat ho tak řešit a prostě ho vydat v upřímnosti Bohu. Tak jako se Ježíš odevzdal otci plně. Je to pro nás veliká výzva, abychom dovolili Bohu být prvním v našem životě.

Amen